

Nekad nav par vēlu... aktīvai novecošanai

Eiropas gads ir unikāla iespēja, lai kopīgiem spēkiem godinātu un mobilizētu vecāka gadagājuma pilsoņu pieredzi, gudrību un daudzas citas īpašības, kas dod nozīmīgu ieguldījumu mūsu sabiedrībai. Eiropas gads izaicina tos, kuri vecāka gadagājuma cilvēkus uztver kā sabiedrības nastu, uzsverot, ka seniori ir potenciāls un iespējas, nevis problēma un šķēršlis. Mēs varam aktīvāk un pilnvērtīgāk dzīvot jebkurā vecumā – un šis potenciāls mums ir jāīsteno gan mūsu pašu, gan visas sabiedrības labumam. Arī vecākai Eiropai ir daudz iespēju!

European Seniorforce Day

Katru gadu 1. oktobrī visas pasaules valstis atzīmē Starptautisko Veco ļaužu dienu. Šogad valsts iestādes un brīvprātīgo organizācijas visā Eiropā ir aicinātas veltīt vienu dienu — 1. oktobri vai jebkuru citu dienu oktobrī —, lai rastu jaunus veidus, kā iesaistīt vecākās paaudzes brīvprātīgos un vislabāk izmantot viņu ieguldījumu. Daudzie pasākumi un aktivitātes piedāvā visdažādākās iespējas: brīvprātīgo izstādes-tirdziņus, kopienas aktivitātes dienas (piem., lai uzlabotu vietējās sabiedrības kopējo telpu), jauniešu brīvprātīgo aicinājums vecāka gadagājuma ļaudīm pievienoties viņu pasākumos.

Dalieties savā novecošanas pieredzē – izstāstiet savu stāstu!

Visa 2012. gada garumā Eiropas gada tīmekļa vietnē tiks publicēti visu Eiropas pilsoņu paaudžu dzīvesstāsti un atsauksmes. Esam īpaši ieinteresēti stāstos par to, kā vecāka gadagājuma cilvēki var atbalstīt jauniešus un stiprināt saikni starp paaudzēm.

Īpašu sasniegumu apbalvošana

Labāku apstākļu radīšana sabiedrības vecākajai iedzīvotāju daļai 2012. gadā nebeigsies. Bet Eiropas gada beigas būs īstais brīdis, kad novērtēt, ko padarījušas daudzas iesaistītās puses. Svarīgākie ieguldījumi aktīvai novecošanai un paaudžu solidaritātei tiks atzīmēti Eiropas apbalvošanas ceremonijā. Pārliecinieties, ka jūsu sasniegums ir pamanīts!

Sazinieties ar citiem!

Tīmekļa vietne ir centrālā tikšanās vieta Eiropas gadā iesaistītajiem dalībniekiem. Tajā jūs atradīsiet detalizētu informāciju par visām saistībām un iniciatīvām, kas tiek īstenotas aktīvas novecošanas veicināšanai Eiropā, kā arī ziņas, informāciju par pasākumiem un iedvesmojošus starppaaudžu dzīvesstāstus. Noklikšķiniet „Iesaisties”, lai pastāstītu citiem, ar ko jūs nodarbojaties. Parādiet, ka esat Eiropas gada partneris, izmantojot savās aktivitātēs Eiropas gada logotipu!

Iesaisties!

Visa Eiropas gada garumā tiks rīkoti pasākumi un aktivitātes, kas norisināsies visās 27 dalībvalstīs, kā arī Islandē, Lihtenšteinā un Norvēģijā. Visi šie pasākumi ir norādīti tīmekļa vietnes kartē. Saņemiet plašāku informāciju par jums līdzās rīkotajiem pasākumiem, par jūsu valsts nacionālo koordinātoru un par organizācijām, kas darbojas aktīvas novecošanas un paaudžu solidaritātes jomā, vietnē

<http://europa.eu/ey2012/>

Kā mēs vēlamiēs sagaidīt vecumdienas?

Kampaņa labākai sabiedrībai

senioriem un jauniešiem

Sabiedrība noveco, tāpat kā mēs

Eiropas Savienības valstīs ir novērojama būtiska sabiedrības novecošanās. Šāda demogrāfiskā pārmaiņa ir neizbēgamas sekas mūsu sabiedrības galvenajiem sasniegumiem – būtiska mirstības samazināšanās un vidējā dzīves ilguma palielināšanās.

Vidējais vecums Eiropas Savienības dalībvalstīs ir 39,8 gadi (Eurostat statistika), bet līdz 2060. gadam vidējais ES pilsoņa vecums būs 47,2 gadi. Cilvēku, kuru vecums ir vismaz 65 gadi, īpatsvars ES dalībvalstīs 2060. gadā būs gandrīz 30% (2010. gadā šis rādītājs bija 16%).

Pēc dažiem gadiem samazināsies tā Eiropas sabiedrības daļa, kura ir darbības vecumā, bet iedzīvotāju vecumā virs 65 gadiem skaits turpinās pieaugt par diviem miljoniem cilvēku gadā. Iespējams, ka 2060. gadā uz vienu darbības vecuma cilvēku būs divi seniori virs 65 gadu vecuma.

Vecāka Eiropa rada vairākus izaicinājumus: darba tirgū, veselības aprūpes sistēmā, kā arī mūsu dzīves standartiem pēc aiziešanas pensijā. Daudzi baidās, ka kļūstot vecākiem, dzīve pasliktināsies; citi uzskata, ka vecāka gadagājuma cilvēki rūpējas tikai par savām interesēm un kļūst par smagu nastu jaunākai paaudzei.

Vai mums tiešām jābaidās no mūsu novecojošās sabiedrības nākotnes? Noteikti nē, ja mēs ilgāk saglabājam savu veselību, ja mēs veidojam vecāka gadagājuma cilvēkiem vairāk iespēju darba tirgū, ja mēs paliekam mūsu sabiedrības aktīvi dalībnieki un, ja mēs dzīvojam vidē, kurā novecošana nenozīmē kļūt atkarīgiem no citiem, citiem vārdiem, ja „aktīva novecošana” kļūst par realitāti mūsu sabiedrībā. Mums ir jāpārlicinās, ka kļūstot vecākiem mums ir visas izredzes palikt veselīgiem, aktīviem un neatkarīgiem!

Eiropas gads aktīvai novecošanai un paaudžu solidaritātei 2012 palielina informētību par vecāka gadagājuma cilvēku ieguldījumu sabiedrībā un par to atbalstīšanas iespējām. Viens no tā mērķiem ir veicināt un mobilizēt visu līmeņu politikas veidotājus un citas iesaistītās puses, lai tie radītu labākas iespējas aktīvai novecošanai un stiprinātu paaudžu solidaritāti.

Aktīva novecošana: ko tas nozīmē?

Aktīva novecošana nozīmē novecošanu, saglabājot labu veselību, paliekot par sabiedrības pilnvērtīgu dalībnieku, realizējot savas spējas darba tirgū, jūtoties neatkarīgam ikdienas dzīvē un paliekot aktīvam pilsonim. Neatkarīgi no mūsu vecuma, mēs varam būt aktīvi sabiedrības dalībnieki un baudīt augstu dzīves kvalitāti. Galvenais izaicinājums ir pēc iespējas efektīvāk izmantot milzīgo potenciālu, kas mums paliek arī vecumdienās. Eiropas gada 2012 mērķis ir veicināt aktīvu novecošanu trijās galvenajās jomās:

Nodarbinātība

Visā Eiropā, palielinoties vidējam dzīves ilgumam, palielinās pensijas vecums, bet daudzi baidās, ka viņi nevarēs palikt pašreizējā darbā vai atrast jaunu darba vietu līdz aiziešanai pensijā un saņemt pienācīgu pensiju. Mums ir jānodrošina gados vecākajiem cilvēkiem labākas iespējas darba tirgū.

- Mūžizglītība un jaunu iemaņu apgūšana
- Veselīgi darba apstākļi
- Vecuma pārvaldības stratēģijas uzņēmumos
- Nodarbinātības pakalpojumi vecāka gadagājuma cilvēkiem, kuri meklē darbu
- Vecuma diskriminācijas novēršana
- Nodarbinātību veicinoša nodokļu/pabalstu sistēma
- Pieredzes nodošana

Līdzdalība sabiedrības dzīvē

Aiziešana pensijā nenozīmē, ka cilvēks kļūst neaktīvs. Vecāka gadagājuma cilvēku ieguldījums mūsu sabiedrībā, aprūpējot citus cilvēkus, – parasti viņu vecāku, laulāto vai mazbērnu – bieži netiek pienācīgi novērtēts. Tas pats attiecas uz viņu iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā. Eiropas gada mērķis ir nodrošināt lielāku vecāka gadagājuma cilvēku ieguldījuma sabiedrībā atzišanu un labvēlīgāku apstākļu radīšanu viņiem.

- Ienākumu drošība vecumdienās
- Līdzdalība sabiedrības dzīvē un brīvprātīgā darba veicināšana
- Atbalsts aprūpētājiem
- Darba un aprūpes saskaņošana
- Solidaritāte un dialogs
- Digtālās plaissas novēršana

Neatkarīgas dzīvošanas veicināšana

Kļūstot vecākiem, mūsu veselība pasliktinās. Bet mēs varam paveikt ļoti daudz, lai veselības pasliktināšanos palēninātu, un radītu vides, kas ir daudz labāk piemērotas cilvēkiem, kuri cieš no dažādiem veselības traucējumiem un slimībām. Aktīva novecošana dod arī mums pašiem iespēju palikt neatkarīgiem pēc iespējas ilgāk.

- Veselības veicināšana un profilaktiska veselības aprūpe
- Dzīves vietas pielāgošana
- Pieejams un atbilstošs transports
- Vecāka gadagājuma cilvēkiem draudzīgāka vide, preces un pakalpojumi
- Maksimāli palielināt neatkarību ilgtermiņa aprūpē
- Tehnoloģijas pielāgošana neatkarīgas dzīvošanas veicināšanai

Apņemšanās veikt izmaiņas

Eiropas gada mērķis ir rīkoties tā, lai izveidotu iekļaujošāku sabiedrību, kurā vecumu cilvēki. To nevar nodrošināt ar direktīvu. Tas prasa ilgtspējīgu sadarbību vairāku dalībnieku starpā.

Eiropas gads ir iespēja jums – kā pilsonim, darba devējam vai vēlētām pārstāvim – padomāt par to, ko jūs varat izdarīt aktīvas novecošanas veicināšanai un paaudžu solidaritātes stiprināšanai. Tas ir aicinājums jums apņemties rīkoties ar nolūku veicināt šo mērķu sasniegšanu.

Apņemšanās var izpausties dažādos veidos, un katra no šīm apņemšanām ir svarīga. Ikviens cilvēks, valsts vai privāta organizācija, kompānija, asociācija vai pašvaldība – neatkarīgi no tā, vai tā ir liela vai maza – var noteikt un sasniegt reālus mērķus, lai veicinātu vecāka gadagājuma pilsoņu aktīvāku lomu sabiedrībā. No politikas veidotājiem, kas izstrādā likumus vai visaptverošas rīcības programmas, līdz kompānijām, kas uzlabo apstākļus darba vietās un darba laikos... iespējas ir bezgalīgas – tāpat kā nepieciešamība pēc uzlabojumiem!

Pastāstiet citiem par savu ieguldījumu Eiropas gada tīmekļa vietnē – un gūstiet tajā iedvesmu savam darbam!

Ko mēs varam darīt?

Labas formas uzturēšana – gan fiziskās, gan garīgās – ir ļoti svarīga gan darba tirgus piedāvāto iespēju izmantošanai, gan labas kvalitātes dzīves baudīšanai. Tas nozīmē slimību un ievainojumu, kurus izraisa slikti darba apstākļi, profilaksi, kā arī veselīga dzīves veida uzturēšanu. Mūžizglītība nodrošina to, ka mums ir nepieciešamas iemaņas līdz pašām karjeras beigām. Darbdevēji var pielāgot darba apstākļus, darba grafiku un plānus tādējādi, lai tie labāk atbilstu gados vecāko darba ņēmēju vajadzībām. Valdībai ir jāpārskata nodokļu un pabalstu sistēmas, lai nodrošinātu to, ka darbs vecumdienās atmaksājas.

Ir pienācīgi jānovērtē un jāatbalsta vecāka gadagājuma cilvēku bezmaksas veiktais brīvprātīgais darbs gan asociācijās, gan aprūpes jomā, piemēram, piedāvājot aprūpētājiem sagatavošanas kursus un pārtraukumus, veicot aprūpes pienākumus, lai šis slogs nekļūtu neizturams un neizolētu aprūpētājus no pārējās sabiedrības daļas. Asociācijās jaunāki cilvēki var daudz iemācīties no vecāka gadagājuma cilvēku pieredzes, iemaņām un kultūras mantojuma.